

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Prima pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

q̄ inter omnes euangelioꝝ scriptoꝝes. Johannes eminet in diuinoꝝ misterioꝝ profunditate. Vnde merito in signo quatuor animalium aquile volanti comparatur. que volat altius cunctis auibus. et solis radios irreuerberatis aspiciat luminibus. ita etiam iste diuinitatis potentiam sublimius contemplan. cum domino ad celum volat. Ista autem preeminentiam cognitione diuinitatis conuenit sibi propter tria. primo propter cordis nudiciam. nihil enim ita impedit a cognitione diuinoꝝ. sicut carnales voluptates a quibus ipse fuit immunus. Vnde Math. 5. Beati mundo corde. quoniam ipsi deum videbunt. Secundo hec conuenit sibi propter familiarem christi amicitiam. ex qua meruit reuelationem secretoꝝum. Vnde Jo. 14. Qui diligit me. diligetur a patre meo. et ego diligam eum et manifestabo mensuram ei. Tercio hoc sibi conuenit sicut Rabanum. quia supra pedes domini in cena recubuit. vnde haustum sapientie ceteris excellentius de ipso dominici pedis fonte potauit. Tercio confirmat euangeliste ministerium veritatis attestatio: et scimus quia verum est testimonium eius: ea enim que de christo scripsit et testificatus est. ita vera sunt. q̄ in eis nulla falsitas potest admisceri. eo q̄ ipse talia scripsit instigante et docente spiritu sancto. qui mentiri non potest. et docet omnem veritatem. vt dicitur Johan. 16. Et ideo dicit beatus Augustinus in epistola quadam ad beatum Hieronimum de scriptoꝝibus sacre scripture. q̄ ipse hanc reuerentiam detulit sacre scripture inter alias scientias. q̄ nullum de scriptoꝝibus eius credat potuisse mentiri. quia sancto spiritu docente scripsit. Rogemus ergo deum etc.

In festo sanctoꝝum innocentium Sermo nis xiiii. Prima pars A

Angelus domini apparuit in somnis ioseph dicent
Accipe puerum et matrem eius et fuge in egyptum
tum etc. Math. 2. Talia sunt presentis vite gaudia
quia nullum ex eis purum est. sed omnibus eis
tristitia admiscetur. quod non tantum in mundanis
est verum. sed etiam in spiritualibus gaudiis sic esse docet
experientia. Ecce enim post exultationem et cantica letitie
quibus letati sumus cum multitudine celestis exercitus. quia
natus erat saluator mundi. subito chorus noster sumpsit lamentum

et dies festi nostri conuersi sunt in luctum. quia ille qui natus est saluator mundi. cogitur fugere herodis persecutionem ad huc infantulus. et deliberato crudeli consilio totius bethleem occiduntur infantes innocentes. ideo subticemus cantica letitie nec reminiscimur illius cantici. gloria in excelsis deo. ⁊ veste gabri ministri vestiuntur altaris. Euangelium autem presentis diei. in quo nobis tanta tristitia contemplanda proponitur. in tres partes diuiditur. In prima ponitur angelica admonitio. In secunda fugitiua profectio. ibi qui ⁊ surgens. In tercia tangitur tyrannica persecutio ibi: tunc herodes videns ⁊c. **B** Propter primum est sciendum. qd fuga domini facta est. postq̄ a magis fuit adoratus. et in templo presentatus. demū demul gatis rebus predicatione pastorum. et prophetia simeonis et elizabeth et anne. hoc audiens herodes cognouit se delisum a magis et disponit se occidere christum. Et tunc admonitus est ioseph ad fugam. In prima autem euangelij parte tria tanguntur. Primum est angelica apparitio cum dicit: angelus domini: Hic est angelus gabriel qui prius admonuerat magos. ne redirent ad herodem. Sollicitus erat iste angelus. non solum circa natiuitatem pueri manifestandam. verum etiam circa illius conseruandam salutem. ne aliquod periculum immineret. psal. Angelis suis mandauit de te. vt custodiant te in omnibus viis tuis. . . forte iste est angelus qui datus fuit christo ad custodiam eius. nam et christus talem habuit angelum in quantum homo. Et nota qd licet h̄m beatum hiero. vnicuiq; anime deputetur angelus ad custodiam eius. Aliter tamen iste angelus est nobis deputatus. et aliter christo. Angelus em̄ necessarius est nobis propter quinq;. Primo vt impediatur occasiones peccandi. Secundo. vt det materiam bene agendi. Tercio vt instruat de agendis. Quarto. vt tueatur in aduersis. Quinto vt attemptantis malorum spirituum liberet. Sed ille angelus qui deputatus fuit christo. non fuit necessarius. sed congruus. Et primo ideo. vt ad opera miraculorum ministraret ei. Vnde Mat. 4. c. Ecce angeli accesserunt et ministrabant ei. Secundo vt erudiret parentes eius de agendis. sicut beatam v̄ginem ⁊ ioseph. nam diuinum propositum illis reuelatum est per angelus. vnde dicit Dion. 2. c. Celestis ierarchie subditur ihesus obediens dei patris p̄ angelos dispositionibus. et p̄ medios ipsi annūciat ioseph. a patre disposita filij ad egiptū recessio. Tercio habuit angelū qui familiari quadā d̄uersione ipsum consolaretur in passionibus. vnde agomizanti christo in oratione.

Sermo

tempore passionis apparuit ille angelus de celo. confortans eum
Luce. 22. Multis autem aliis modis deseruebat illi angelica cre-
atura. occultis et inuisibilibus obsequiis. C Deinde ponit
angelica apparitio: apparuit in somnis ioseph. Nota quod potius
illi apparuit angelus dormienti quam vigilanti. forte ideo. quia
angelica visio non est. nisi mens sit quieta. et quia in vigilia
pluribus rebus occupatus erat. ideo non erat tunc dispositus ad
visionem angelicam. sed in somnis quando erat mens quieta.
Item nota quod potius apparuit illi angelus quam beate virgini pro-
pter hoc. quia illi incumbere cura de virgine circa necessaria
providenda. et ideo ut prepararet necessaria ad fugam. ei soli ap-
paruit angelus. vel ideo. quia mulier tenetur sequi virum. non
autem vir mulierem. Et ideo si apparuisset angelus beate virgini
non propter hoc tenebat ioseph fugere in egiptum. immo po-
terat prohibere ne virgo recederet. Secundo ponitur angelica
allocutio. quia apparuit ei dicens: surge: a somno et de terra
ac patria tua: et accipe puerum: cum enim etas puericie incipi-
at in decimo quarto anno. Christus tamen quia adhuc erat in-
fantulus puer dicitur. ex eo quod in etate illa iam homines moribus
et scientia imbuti sunt. et usum rationis habent. Anima autem
christi etiam adhuc infans omnem habebat scientiam et virtu-
tem. et usum rationis: et matrem eius: non poterat esse puer-
sine matre. quia adhuc infantulus indigebat lacte. et aliis ob-
sequiis matris: et fuge in egiptum: de quo predictum est isaie
-3. Quali avis fugiens et pulli de nido volantes. Nota quod
hec fuga christi magne fuit anxietatis et angustie propter mul-
tas causas. Primo propter causam. quia cogebantur ad fugam
propter mortem intentatam. Secundo propter teneram etatem.
magna enim angustia est peregrinari cum infantulis. Et multo in-
quior angustia est fugere. unde ista erit vna tribulationum finis
mundi. de qua dicit. De nutrientibus in illis diebus. quia cogentur
fugere. Tertio propter inopiam fugientium. carere enim ne-
cessariis fugiendo afflictio magna est. Quarto. quia ad regionem
et gentem ignotam cogebantur accedere. Et Nota quod christus
licet paruulus. poterat tamen resistere furie herodis. sed tamen
voluit fugere propter duas causas quas assignat crisostomus. Pri-
mo quidem. quia oportebat ut illam seruaret humane nature
personam quam susceperat. cui conuenit in etate puerili miman-
tem fugere potestatem. Secundo ut daret exemplum fidelibus.
quatenus in necessitate fugere non erubescant. Nota etiam quod non
luit manere christus in aliqua provincia iudeorum quia herodes toti

regno dominabit. nec iuit ad idumeos. quia herodes inde erat genere. vnde non fuisset ibi tutus. ¶ Fugit aut in egiptu propter tria. Primo quidem. quia illa puincia erat remota iudeis. et erant egiptij inimici herodis. et ideo tutus erat ibi christus. Secunda causa est mistica. quatenus principia noue legis conformia essent principiis veteris legis. filij em israel. qui sunt dei primogenitus. vt legit Exodi. 34. de terra pmissionis profecti sunt in egiptu tempore ioseph. vt legit Gene. vlti. de egipto postea regressi sunt in terram repromissionis. Christus aut non solum est primogenitus. sed et vnigenitus. et ideo ueniens ebat vt talibus profectioibus noua lex inciperet. Tercia causa est etiam mistica. Egiptus em interpretatur tenebra. christus aut lux est. quia lux christus venit in mundum. et lux in tenebris lucet. Ideo ad hoc designandu in egiptum fugit. Deinde tangit mox peregrinationis: et esto ibi vsqz du dicam tibi: fuit aut ibi septem annis vsqz ad mortem herodis. et rediit primo anno regis archelai. Tercio ponit causa istius fuge: futurum est em id est sic eueniet. Nota qz futura mala deus preuidet. nec aliqz fraus latet eum. quia ipse vidit decipientem et eu qui decipit. ista tn preuisio non est causa futuroz maloꝝ. nec illis necessitatem imponit. sed malicia hominu et eoz voluntas est causa. et ideo ista futura mala contingunt et non necessaria. deus tn ea preuidet no continget. sed necessario. Deinde dicit futurum malum: vt herodes querat puez: non quidem sicut querebat pastores et magi vt adoraret: sed ad perdendu eum. 4. Reg. 19. Derelictus sum ego solus et querunt animam meam vt auferant eam. Vide vt dicit crisosto. quia statim christo nato tyrannus insanit. et mater cu puero ad extraneam effugat regionem. quia vt dicit aug. putabat infelix tyrannus saluatoris aduentu regali se solio detrudandu. sed non eripit mortalia qui regna dat celestia etc.

Secunda pars

¶

¶ Secundo cu dicit: Qui surgens: tangit fugitiua profectio. et tria facit. Primo ponit executionem admonitionis angelice dicens: qui consurgens statim: timore mortis infantis. somnus fugit ab oculis eius: et accipit puez et matrem eius: In quanta putas anxietate fuisse virginem. que gaudebat de natiuitate infantis uirabili. de his que dixerant pastores de reuerentia magoꝝ. de gaudio simonis et ane. et subito ea vocauit ioseph vt pararet se ad fugam no quocumqz loco sed vsqz i egiptu omne gaudiu illi uersu e in lametu